

NAŠ GLAS

Glasilo Zveze državnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani

„NAŠ GLAS“ izide vsakega desetega, dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din 40.—

Polletna naročnina . . . „ 20.—

Četrletna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. — Upravništvo: Ljubljana, Vodnikov trg št. 5/I. — Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

ANTE LEŠIČ, generalmajor v p.:

Desetgodišnjica ujedinjenja i staropenzioneri.

Položaj gradjana u državi Srba, Hrvata i Slovenaca nakon ujedinjenja može se pri spodobiti sa nastupom životnog puta, sa nekim novim, na brzu ruku sastavljenom vaku. Kao uvijek u takvim slučajevima uzeli su se svi vagoni, koji baš stajaše pri ruci. Počamši od luksusnih salonskih kola, do onih bez krova i sjedala. U tim tako raznovrsnim vagonima magomilani su ljudi, ne po svojoj volji, nego po nuždi ali ipak u čitavom rasporedu se može opaziti neki red.

U onim najboljim kolama sasvim napred, tamo sjede samo izabrani i voze se dosta udobno. Što više natrag tim je tjesniji prostor, a svi su odjeli puni i prepuni, a da i ne govorimo o onim najzadnjim bez krova i bez klupe.

Kao u svakom vaku pri daljim putovanju, tako su se i u tom snašla razna društva, prijatelji, znanci, istomišljenici, ljudi iste ili slične sudbine. Samo nekim pojedini, sa jakim laktovima uspelo je, se nekako proturati napred.

Kao svi mješoviti vlakovi, tako se i taj ne vozi brzo, nego onako lijepo polako, sa punim uvjerenjem, da i za tu vožnju »ima vremena«.

U nekoliko od najzadnjih kola strpali su se časnici, činovnici, državni namještenici bivšeg režima. Bez sjedala, uzko im je, kao sardinama u onoj limenoj škatuljici. Pošto na taj način putovanja nijesu navikli, prirodno je da im je zabava u prvo doba prošla, po temperamentu, u psovanju, kritici i jadikovanju. Po nekome izgubi se čak i duševno ravnotežje, te stradaše izkočivši iz vlaka na najopasnijim mjestima.

Dakako voz se iz tog uzroka nije zastavio. Oni juri bez prestanka dalje, pa ipak oni u zadnjim kolima još ne izgubiše nadu, očekivajuć još svejednako stanicu, u kojoj bi se pružila prilika, tu neudobnu bar nekako ublažiti, poboljšati.

Tako se taj vlak vozi eto već deset godina. To je dugo, a u naravi čovjeka leži, da se prisiljen i na najveće patnje i neudobnosti navikne. Dokaz tomu, da je zabava i u onim zadnjim kolima tišija. Psovanje, kritika i jaukanje zamuknilo je. Samo pojedini nepomirljivi još se svejednako ljute i viču ali ih niko više i ne sluša.

Deset ljeta već traje ta vožnja a sad se iz onih prednjih kola čuju glasovi, kako je lijepo i dobro prošlo to putovanje i da bi to bila pristojna zgoda, svečano ju proslaviti. Ali kao što se glasovi onih kritičara i jadikovaca više neslušaju, tako su i uši onih u stražnjim kolima oglušili. I oni ne čuju. Samo pojedini od njih imaju još snage da promisle, što se od njih očekiva.

Kao da su se iz sna probudili, oživljuju opet ljudi. Osobito kritičari medju onim penzionerima bivšeg režima vode opet riječ, pa vele »za Boga milog, zar neznate da je svakoj slavi potrebno razpoloženje?« Ako hoćete da i mi slavimo, stanite jedamput da preuredite taj nesretni mješoviti vlak, istom

kad se budemo mogli bolje voziti, onda istom bi nam do namjenjene slave moglo stati. Sada bi samo mogli hvaliti Boga, da nam je dao snagu i iztrpljivost, da smo izdržali tu, na brzu ruku sastavljenom vožnju.

Protestno zborovanje proti draginji.

O ogromnem protestnem zborovanju dne 30. oktobra 1928, ki ga je sklicala naša Zveza, so bolj ali manj obširno poročali že naši dnevnik. Zaradi tesnega prostora v našem glasilu ne moremo poročati podrobnejše o tej povsem uspeli akciji; vendar se nam zdi potrebno, da priobčimo iz tega shoda nekaj važnih govorov vsaj v izvlečku, da spozna tudi članstvo, ki ni imelo priložnosti, da bi bilo osebno navzoče pri shodu, kako temeljito se je pripravila Zveza za nastop v javnosti.

Načelnik Zveze, g. Paternoster je v pozdravnem govoru poudaril, da so doslej neurejene razmere na trgu svoj višek. Od lanskega leta so porastle cene nekaterim pridelkom za 50—100 odstotkov. Uradništvo teh cen ne vzdržuje več. Shod je bil sklican na poziv 35 v Zvezi včlanjenih strokovnih organizacij vseh kategorij državnih nameščencev. Shod ima namen javno pokazati na nedostatke na našem trgu, osobito še, ako primerjamo ljubljanski trg s trgi v drugih mestih v tu in v inozemstvu. Do našega tržnega nadzorstva nimamo nobene zaupanja, saj ščiti vedno le producenta, nikdar konzumenta. Tu na javnem shodu zahtevamo zadoščenje za žalitev celokupnega državnega nameščentstva po nekem funkcionarju mestnega tržnega nadzorstva.

Mestno tržno nadzorstvo je v uradnem, sedaj javnem dopisu žalilo ves stan državnih nameščencev. Zahtevamo, da se dotični funkcionar tržnega nadzorstva, ki je zakrivil ta pamflet, disciplinira in odstavi. — Ko je načelnik še opozoril, da je shod povsem nepolitičen ter prosil vse govornike, naj se vzdrže vsakega poleta na politično polje in sploh vseh osebnih napadov, je povzel besedo tajnik Zveze

g. Bekš.

Tajnik je očrtal ves historijat današnje draginjske akcije, ki je čitateljem našega glasila že znan. Veliko pozornost je zbudilo pismo tržnega nadzornika g. Plemlja, ki ga je bil poslal Zvezi; prav tako tudi pismo ljubljanskega župana g. dr. Puca. Ob branju pisma g. Plemlja so orili burni medklici in ogorčeni protesti po dvorani. Po prečitanju izjave tukajšnjega magistratnega uradništva, ki se solidarizira s početim pokretom, povzame besedo

g. prof. Raič.

Oriše v velikem ves bedni položaj državnega nameščentca, v katerega je zašel po krivdi odgovornih činiteljev. Spominja se osvoboditve izpod tujega jarma, nekdanje mačhe Avstrije. Prišlo pa je drugače. Vsi stanovi so že pričakali in tudi doživeli zlate čase, samo državni nameščentec je bil

Vsak po svoje... ali storija o tistem, ki je s svedom kravo drl.

V uredbi za izvrševanje zakona o posesti in nošenju orožja (Ur. l. št. 77 od 16. VIII. 1928) beremo tudi sledeči odstavek v 3. odst. § 46: »Nedopuščeno orožje se uniči na koncu leta;... uničijo se pa (ti predmeti) tako, da dotično orožje ne more več služiti prvotnemu ali podobnemu namenu. Če to ne bi bilo mogoče, se predmet na prikladnem mestu zakoptje, da se izključi vsaka zloraba.«

Morda ne bi bilo napak, če bi ta originalni način, kako se izključi vsaka zloraba z nedopuščenim orožjem, patentirali v vseh civiliziranih državah Evrope, Afrike in Azije. Odprl bi se nam s tem morda nov, nepričakovan vir dohodkov, kdo ve?

potisnjen v kot, od koder še vedno prosi plačila za svoje delo. Očita se nam za pravljivost. Prepovedujemo si kritiko od ljudi, ki ne poznajo bede. Kje si vzemi denar za deco, ki študira, če nimaš niti toliko, da odrežeš vsakokrat brez pomisleka otroku kos kruha? — Govornik med splošnim odobravanjem ironizira, čitajoč dnevnik, propagando za moderno trikotažo in eleganco. K sklepu poziva vse navzoče, da se oklenejo svojih organizacij ter zadrug. »Vsi za enega, eden za vse!«

Govor g. Bischofa prinašamo zaradi aktualnosti v glavnih obrisih na drugem mestu.

G. Beguš

kot tretji referent ugotavlja, da hoče današnji že vsak živeti na rovaš konzumenta. Razne male in velike trgovine rastejo kakor gobe po dežju. Ne samo sadje, meso, moka itd. so predragi, tudi druge potrebščine so predrage. Omenja, da velja likanje ovratnika 2 Din 50 p, to pa je četrtinga nabavne cene. Kritizira previsoke namješčine v mestnih hišah. Prehajaje na samopomoč, opozarja zborovalce na nujno potrebo, naj ne iščimo zaslombe vedno in samo od drugih, kajti pomagati moramo v prvi vrsti samim sebi z lastno pomočjo. Nabavljalne zadruge in konzumna društva so ona torišča, na katerih se moramo udeležiti, da si izboljšamo lastni gmojni položaj. Snujmo zadruge, podpirajmo jih! Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal.

Med viharnim odobravanjem se je pridružil protestu Zveze v imenu UJNŽ tudi g. C. Zupan, ki je izrazil solidarnost železničarjev z Zvezo v boju proti draginji.

Slednjič se je javil k besdi tudi železniški delavec g. A. Somrak, ki je v nazornih slikah pokazal ves bedni položaj najslabše plačanih državnih nameščencev, t. j. železniških delavcev, ki ne morejo s 500 Din mesečne plače ne živeti ne umreti.

Enodušno je bila sprejeta nastopna resolucija:

Na protestnem shodu dne 30. oktobra 1928 v Ljubljani zbrani aktivni in upokojeni državni nameščenci, privatni nastavljenici, delavci in invalidi — brez razlike politične pripadnosti — skratka vsi oni, ki žive ob dnevnih, tedenskih ali me-

sečnih plačah in ki reprezentirajo glavni del ljubljanskih konzumentov, so sprejeli sledečo

resolucijo:

Na podlagi statistično utemeljenih referatov, ki so jih podali posamezni poročevalci, ugotavlja današnji shod, da je Ljubljana bodisi glede živilskih bodisi glede drugih življenjskih potrebščin eno izmed najdražjih mest v naši državi. Današnji shod enodušno odklanja vsako nasprotno trditev, ki se naslanja samo na enostranske informacije in ki ji je v glavnem namen ohraniti sedanje nevzdržno stanje ter prikazati življenske pogoje konzumentov v čisto drugačni luči kakor v resnici obstojajo.

Današnji shod

ugotavlja

zlasti,

1. da je nadzorstvo na ljubljanskem živilskem trgu docela neurejeno, nesmotreno in usmerjeno v pravcu, ki hoče v glavnem ščititi interese producentov. To dejstvo je pripisovati neskladnemu razmerju, ki vlada med organi tega nadzorstva in med zalagatelji živilskega trga. Javna tajnost je, da tržni nadzornik na način, ki se absolutno ne sklada z njegovim službenim položajem, bodisi posredno ali neposredno obratuje z živilci, kar mora že samo po sebi docela izključevati njegovo objektivnost v presoji dejanskega položaja na ljubljanskem živilskem trgu. Nič manj neznanu ni, da se vsled sorodstvenega razmerja, ki veže tega ali onega tržnega organa s to ali drugo prekupčevalko živil, vrši nadzorstvena služba povsem pristransko, in da daje ta služba v javnosti samo videz formalnega vzdrževanja reda. Takšne odnose je pripisovati deloma tudi posebni, samo za organe tržnega nadzorstva veljavni službeni pragmatiki, ki ne dopuščajo nikakršnih personalnih izprememb in ki odpira pod plaščem sicer pisane, a ne izvrševane kontrole na široko vrata pravicati hierarhiji.

2. Vzporedno z draginjo živil rastejo tudi cene stanovanjem, ki v pre mnogih slučajih presegajo zlato pariteto. Delavec, privatni in državni nameščeneec, ki mu službodajalec njegovega fizičnega odnosno duševnega dela ne more ali noče odkupiti s polno protivrednostjo, je prepuščen obupni in brezplodni borbi za obstanek ter za kratko dobo ne bo mogel več vzdržati bremen, ki jih vala na njegova ramena mestna občina v obliki najrazličnejših dajatev, pa najsi se že te dajatve imenujejo gostaščina, kanalska pristojbina, vodarina ali kako drugače.

Poudarjamo, da so ta bremena eminentno neposredne prirode, ker slone na najemniku in ne na hišnem lastniku.

3. Tržna anketa na mestnem magistratu, obstoječa iz producentov, je izrekla na naslov ljubljanskih konzumentov težko žalitev, ki jo odločno zavračamo ter globoko obžalujemo, da je bilo torišče te žalitve mesto, ki bi moralo po svoji avtonomiji nuditi zaščito prav tako konzumentu kakor producentu. Državni nameščeneec, privatni nastavljenec in delavec dajejo danes duška svoji ogorčenosti nad žalostnim dejstvom, da je mogla mestna občina pod svojim okriljem dopustiti ta inzulit in da se v danem trenutku ni zadostno zavedala naloge, ki ji mora pripadati pri obrambi mestnemu prebivalstvu skupnih interesov.

Današnji protestni shod

zahteva:

a) revizijo sedanjega in določitev novega tržnega reda, ki naj mu bo ob primerni kazenski sankciji in poleg omogočitve proste konkurence v obratovanju glavni cilj odstranitev sedaj vladajočega kartela pri prodajnih cenah vseh vrst živil brez izjeme, zameno sedanjega tržnega nadzornika in vseh njegovih organov z drugim objektivnejšim osebjem ter odvritev konkurenčnih prodajalnic živil in mesnic v režiji in pod nadzorstvom mestnega magistrata.

Nadalje

zahteva

današnji protestni shod

b) ustanovitev posebnega mestnega gradbenega fonda, v katerega naj se radi zadostne preskrbe z zdravimi in ceneniimi stanovanji za ljubljanske nepridobitne sloje stekajo najemnice, presegajoče zlato pariteto, ob sočasni opustitvi nameravane nove odmere gostaščine in drugih pristojbin na osnovi zvišanih najemnin.

Prav tako

zahtevamo

od mestnega magistrata, izražajoč hkratu najodločnejši protest,

c) da na nepristranski način ugotovi funkcijonarja, ki je dal v izvrševanju službe, torej v uradnem poslovanju, povod za nizkotne žalitve, izrečene na naslov državnih in drugih nameščencev, ljubljanskih konzumentov, da ga po disciplinskih predpisih kaznuje in da dá javno zadostneje na časti težko prizadetim mestnim slojem.

Končno

prosimo

velikega župana ljubljanske oblasti in ljubljanski oblastni odbor, da vzameta kot nadzorovalni oblastvi ljubljanske državne in druge nameščence, prepuščene na milost in nemilost izvestnim producentom, v zaščito in da radi saniranja nezdravih razmer, ki so se razpasle na ljubljanskem živilskem trgu ter pri določitvi stanovanjskih najemnin v svojem delokrogu vse potrebno ukrejeta.

Kako je s kreditom za gradnjo hiš?

Savez nabavljalnih zadrug razglša, da prične v teku novembra letos z včlanjevanjem stavbenih in kreditnih zadrug. Sprejete bodo tudi tiste stavbene zadruge, ki so obstojale že prej, samo svoja pravila morajo prilagoditi »Uredbi«. Savez je izdelal v ta namen že načrt pravil, da se olajša snovanje takih zadrug. Izdelal je tudi pravilnik o snovanju zadrug z zmislu čl. 56. »Uredbe«. Vsak državni uslužbenec se lahko okoristi pri teh zadrugah, pogoji so pa naslednji:

Vsakdo, ki hoče postati član stavbene ali kreditne zadruge, se mora še prej včlaniti pri nabavljalni zadrugi. Ako nisi še član nabavljalne zadruge in ni v tvojem službenem kraju take zadruge ali pa nisi dani pogoji zanjo, se mora včlaniti pri tisti zadrugi, ki je najbližja njegovemu domicilu.

Člani nabavljalne zadruge zamorejo ali osnovati stavbeno-kreditno zadrugo in postati njen član ali pa zamorejo pristopiti k zadrugi, ki jim je najbližja. Kako postaneš član, povedo pravila zadruge.

Stoprav s članstvom stavbene ali kreditne zadruge se moreš okoristiti z njenim delovanjem. To je: Tisti, ki hoče dobiti kratkoročni osebni kredit, mora biti član kreditne zadruge, oni pa, ki hoče dobiti podporo za gradnjo hiše, mora biti član stavbene zadruge.

Najvažnejše pa je in to moramo poudariti: — Savez (v Beogradu) ne daje, ne more pa tudi ne sme dajati kredita poedinu, ampak samo zadrugam. Zadruge so tisti organ, ki ima neposredno zvezo s članstvom, ki ga sprejema in ki mu odobrava kredite, pomaga zidati lastni dom in proži vsako pomoč. Poedinec ne more postati član Saveza nabavljalnih zadrug, kajti člani Saveza so samo zadruge.

Mnogi mislijo, da imajo samo zavoljo tega, ker jim državna blagajnica odteguje od mesečne plače po 5 ali 10 Din, že pravico pri Savezu do kratkoročnega posojila ali kredita za zidanje hiše. Povsem napačno mišljenje! Res je sicer, da se z odbitki po 5 in 10 Din ustvarja kapital, ki ga dobiva

Savez, toda Savez mora, je dolžan, da s tem kapitalom kreditira stavbene in kreditne zadruge, nikakor pa ne posameznikov, čestudi plačuje, odnosno se jim odbijajo prispevki po 5 in 10 Din. Kdor se hoče okoristiti s tem kapitalom, se ga more okoristiti samo potom svoje zadruge, nikakor pa ne potom Saveza samega. Savez samo zbira ta kapital, za razdelitev med članstvo so pa kompetentne edinole stavbene in kreditne zadruge.

Boj draginji!

Iz referata g. Bischofa na shodu 30. okt. v Unionu.

Da je draginja na ljubljanskem trgu že neznosna za vsakega, ki je vezan na trg, ve vsakdo izmed nas. Najbolj čutimo draginjo mi, ki živimo od dnevnih, tedenskih ali mesečnih plač.

Ko smo se obrnili na merodajna mesta, da nam omogočijo življenje, smo našli gluha ušesa. Namesto, da bi upoštevali naše prošnje in predloge, kako omiliti draginjo in bi se preiskovalo, kje tiči vzrok draginje, so hoteli odvrniti pozornost in skušali pobiti to naše vitalno vprašanje z razlogi: saj se ne razumeš na kalkulacijo cen, ne znaš gospodariti, ker živite preko svojih razmer, preveč popivate in si ne znate urediti gospodinjstva. Še več! Očita se nam, da smo mi tisti, ki hočemo upropastiti producente, ker zahtevamo regulacijo cen. Producent naj je oni revež, ki riskira za nas svoje vse na svetu, kar ima: svoj kapital.

Zdi se, da smo pred oblastvijo brez zaščite, ker je govoril te žaljivke in očitke uradni organ na anketi, ki jo je sklical mestni magistrat na pobudo velikega župana ljubljanske oblasti zaradi omiljenja draginje na ljubljanskem trgu.

Uboga para naj torej nosi prodajalcu živil ves svoj zaslužek in naj plačuje vsako zahtevano ceno in samo zato — kakor se zdi — ker ima prodajalec vso oblastno zaščito, mi konzumenti pa nobene.

Shod smo sklicali, da javno protestiramo proti draginji na ljubljanskem trgu in proti vsem onim, ki neupravičeno navijajo cene. Zahtevamo zaščito oblasti, da napravi red in da skrbi za ravnesje med producenti — prodajalci in nami, konzumenti.

Producenti naj pa vedo, da jim ne odreka mo zaslužka, a ta ne sme biti prefiran in ne odmerjen tako, da bo eden umiral v bedi, drugi se bo pa mastil na račun reveža. Vedo naj, da ne zahtevamo miloščine od nikogar. Zavedati se pa morajo, da nas ne smejo odirati, ker živijo od nas.

Ko je veliki župan zahteval, da poišče mestni magistrat pota za omiljenje draginje in dokazal po strokovnjakih, da zasluži ljubljanski mesar pri srednjem volu 1405 Din, pri enem teletu pa 567 Din, je sklical magistrat anketo, ki je sklenila, naj ugotovi zato sklicana komisija resnico.

Uspeh te komisije je bil za nas negativen. Zadovoljiti se ne moremo s tako uradno ugotovitvijo, ker smo prepričani, da je daleč od resnice. Javnost še vedno govori, da so cene mesu previsoke in da tudi sestava te komisije ni neporečna, ker se ni povabilo k sodelovanju zastopnikov konzumentov.

K sestavi in ugotovitvi te komisije je pri pomniti sledeče: 1. Člani komisije so bili razen zastopnika trgovske in obrtne zbornice in sanitetnega referata sami mesarji, ki poleg načelnika zveze obrtnih zadrug nimajo interesa, da bi se cene mesu znižale. 2. Mesarji se baje niso mogli izkazati, koliko so plačali za vole. Pokazali so le boleto od tehtanja z označbo teže kupljene živine. Ceno so pač navedli, dokaz pa je manjkal. 3. Cena vola je odvisna od teže. Govori se pa tudi, da niso pustili živini časa, da se izprazni. Klavna živina se navadno tehta okoli 12. ali 1 ure. Poskusne vole so pa tehtali že ob 11. uri ob izgovoru, da morajo kmetje-prodajalci pozneje odpotovati. Mesarji kupujejo odnosno tehtajo navadno le lačne in izpraznjeno žival. 4. Pri kalku-

laciji se je računalo s stroški, ki jim mi ne verjamemo, ker so pretirano visoki. Strokovnjaki so istega mnenja kot mi in izjavljajo, da so mesarji računali z izredno visoko režijo. 5. Za kalo se je računalo 5%, dočim računajo veterinarji samo 3%. 6. Po izjavi strokovnjakov znaša cena za vole, kakor jih rabijo mesarji za domači trg, 7 Din za kg žive teže, morda nekaj par več ali manj. Mesarji so pa navedli pri poskusnem klanju ceno preko 8 Din, to je cena za prvovrstne vole, kakor jih rabijo za izvoz in ne za domači trg. V tem je že razlika do 800 Din pri volu, ki tehta 500 kg.

Kalkulacija tržne cene mesu je bila podana za prvovrstno volovsko meso. Nas pa zanima, koliko mesa volov druge in tretje vrste ter bikov in krav I. in II. vrste se proda na ljubljanskem trgu in mesnicah za prvovrstno volovsko meso, to je po najvišji ceni, katerih nabavne cene ne znašajo 8 Din ampak od 3 Din do največ 6 Din.

Mi konzumenti vemo, da si lomimo večkrat zobe ob mesu, ki ga gospodinja kupi kot prvovrstno, spadal bi pa med kravje meso tretje vrste. Vemo, da se prižene na ljubljansko sejmišče precejšnje število krav in bikov.

Vprašamo: Kam pa zginejo te? Javnost govori, da se v Ljubljani konzumira več ko polovico kravjega mesa in od bikov.

To je pretiran dobiček na naš rovaš. Vemo, da nima noben mesar na svoji stojnici označeno, če prodaja volovsko ali kravje meso, ker vidimo le označbo: I. vrsta toliko, II. vrsta toliko. Vemo pa, da je tudi pri nas določeno prvovrstno meso samo za izvoz. Klavnica sama bi morala označiti meso v času, ko se kolje goved, ko je še možno konstatirati, je li volovsko ali kravje, bodisi s primernim žigom ali na kak drug razločen način. Tako bi bila vsaka zloraba kvalitete izključena, konzument bi pa imel pri nakupu mesa možnost kontrolirati mesarja, kaj prodaja in po kateri ceni.

Komisija ni razglasila, kar je pa nam znano in kar kaže, da delajo mesarji lepe dobičke. V Ljubljani smo namreč našli 43 ljubljanskih mesarjev, a niti enega ni, ki bi ne bil realitetni posestnik. Med temi so štirje lastniki avtomobilov. To vse kaže, da žive ljubljanski mesarji res od zgube! Da torej cvete ta obrt, kaže že visoko število teh obrtnikov.

Zalostno je, da se moramo konzumenti pehati za naše pravice, ko bi nas morala ščititi oblast. Ni naša stvar, da moramo mi kontrolirati producenta! Zakaj ne izvajajo kontrolo nad kvaliteto in cenami živil tisti organi, ki so zato določeni in imajo izključno le to službo?

Imamo sicer tržno nadzorstvo. Iz dopisov, ki jih ima Zveza državnih nameščencev od tržnega nadzorstva, se pa da direktno sklepati, da nimamo tam nobene zaščite in da se tam računa z nami le kot s konzumenti, ki naj plačujejo, kar zahteva živilski trgovec.

Vemo tudi, da nas je tržno nadzorstvo na oni magistratni anketi napadlo po svojem funkcijonarju, da se je celo razdeljevalo med člane ankete v naprej sestavljeno poročilo, ki je bilo določeno kot odgovor velikemu županu, iz katerega je razvidno, da se štiti edino le producent. V mestu krožijo govornice, da so združeni trgovci s sadjem v kartelu, ki diktira cene sadju in ki ima celo tako moč, da se onemu prodajalcu sadja, ki ne kupuje pri kartelu, onemogoči nadaljno prodajo. Vprašamo: Je li to znano oblasti in če je temu tako, zakaj se to ne odpravi?

Vemo tudi, da so branjevke prepodile kmetice, ker so prodajale živila po zmerni ceni. Tržne paznike imamo vedno na trgu, torej se gode pri zori, ki so v kvar nam konzumentom in ki bijejo vsakemu tržnemu redu v obraz pred očmi funkcijonarjev magistrata. Vemo, da so pripeljali Banatčani-Bosanci sadje na ljubljanski trg in da so nastavili nizke cene. Kdor se je veselil, da bo zmogel nakup sadja za svoje otroke, se je bridko varal, saj je bila tem trgovcem prodaja na drobno prepovedana. Menda so to izposlovali branjevke. Drugokrat se je tem fujcem dovolila prodaja na drobno, a po cenah, ki so jih imele branjevke. Revez je bil zopet potisnjen ob zid. Banatčani in Bosanci so imeli nizke cene, a vseeno so raču-

nali, da bodo imeli s prodajo dobiček. Našim branjevkam je pa tako vse pre malo.

Človeka pa najbolj ogorči, ko vidi ono cenoeno sadje Bosancev in Banatčanov na stojnicah branjevok s štirikrat višjo ceno. Sekcija sadnih trgovcev je po časopisju zagovarjala pravilnost svoje kalkulacije, da so na primer slive sedaj za to drage, ker jih plačujejo po 3 Din na licu mesta. Vprašamo pa: Kaj je bilo pa takrat ob času kampanje sliv, ko ste jih plačevali na licu mesta nižje od 1 Din, na trgu ste jih pa držali po 10 Din in več?

Po informacijah, ki jih imamo iz Srbije, so veljale slive ob času razglašanja sadnih trgovcev 1 Din za kg. Nabavljala zadruga železničarjev v Ljubljani je prodajala slive v septembru po 2-90 Din, medtem ko so bile na trgu po 6 do 8 Din za kg.

Zamenja naj se z drugimi vse one stražnike, pri katerih se ugotovi ali pokaže, da ni njihovo poslovanje v skladu z interesi službe, ki jo morajo vršiti. Po vseh mestih imajo vzorno upeljano točno kontrolo nad cenami živilskega trga. Mi nimamo niti tržnega reda, če se ne smatra pod tem imenom samo premeščanje prodajalcev iz enega konca trga na drugega.

Nekoč noben prekupčevalec ni smel v mestnem okolju prekupovati živil od kmeta, ki jih je vozil v mesto. Strogo je bil določen čas in so smeli branjevci šele po 12. uri prekupovati od kmeta, kar je preostalo. Marsikatera branjevka je plačala visoko globo za kršenje teh določil. Svoj čas so branjevke zabavljale čez tržno nadzorstvo; zakaj ga pa danes hvalijo? Svoj čas smo večkrat videli po ulicah pobeljena tla in vedli smo, da je izlil tržni paznik mlekarici mleko v kanal, ker je bilo vodenno. Danes se tega ne vidi.

Včasih so večkrat hodili organi tržnega nadzorstva daleč izven pomenja mesta čakati mlekarice in preizkušali mleko; danes se dostavlja pred očmi teh organov konzumentu mleko, ki je po navadi posneto in večkrat tudi zalito z vodo. In za tako mleko moramo plačevati visoko ceno!

Tehtnice na trgu so včasih v ogabnem stanju. Zeleni volk ni nič kaj redkega, kar absolutno ne odgovarja sanitarnim predpisom in zahtevam. Takih stvari se seveda ne vidi.

Krompir je stal na trgu in drobni prodaji do 2 Din za kg. Vseprek so branjevke trdile, da je bila letina izredno slaba. Res je, da je v ljubljanski okolici krompir slabo uspel ali Gorenjska ima prav dobro letino. Krompir je lep in ga kmetje ponujajo po 1 do 1-25 Din za kg. Na trgu pa kupujemo krompir od 1-50 do 2 Din za kg in je polovico gnilega, tako da ga plačujemo v restnici po 3 do 4 Din. V Gradcu prodajajo naš, tja izvoženi krompir po 1-50 do 2 Din.

Dobili smo informacije o primeru na ljubljanskem trgu, da je kmet prodajal stročji fižol po 1 Din. Branjevke so pa poklicale tržnega stražnika, da nažene tega prodajalca.

Nujna potreba je, da poseže v to eminentno važno življensko vprašanje oblast, da napravi red. Konzument nima zaščite, zato se pa tudi upajo prodajati na primer surovo maslo po 48 Din za kg in višje, ko ga kupujejo po kmetih po 30 Din. Za solato vemo, da jo prodajajo branjevke iz vrtov, katere se redno zaliva; in vendar je stala glavica 1-50 do 2 Din. Kak vpliv je imela torej suša na ceno solate? Jajca, ki jih prekupujejo branjevke po kmetih po 75 para se prodaja po 1-50 do 1-75 Din na trgu. Morda pa kuram, ki se po večini pasejo, le ni škodovala toliko suša? Po časopisih je bilo čitati, da je bila letina žita v Banatu zelo dobra in da so v Zagrebu ceno kruhu znižali. Pri nas so pa cene moke poskočile za 30 para pro kg in peki prodajajo kruh po prejšnji ceni ali pa dražje.

Vemo na primer, da je od magistratne ankete določena komisija izvedla poskušno peko kruha. A ta peka ni rodila boljšega uspeha kot ona pri mesu. Vsaj nekaj boljša je vseeno, ker se govori, da so napekli iz 100 kg moke samo 130 kg kruha, dočim je znano, da se ga napeče pri racionalni peki dosti več. Govori se tudi, da

**Svetovnih
Ludes**

je bilo glasovitih v starih časih.
Danes obstoji samo eno čudo,
zato pa tem bolj znano po svojih
7 prednostih, a to je

Schicht
Terpentin-
Milo s svojimi
Prednostmi

se je ob tej priliki razkoračil neki gospod mesar in smeje ugotovil: »Peke bodo že dobili — nas pa ne!«

Merodajna mesta se ne zganejo, kljub temu, da jim je draginja znana: — vsaj čutijo draginjo enako kot mi! Da časopisje molči, razumemo. Gre za prijateljstvo med petelinii! Mi pa vprašamo slavni občinski svet: Čemu smo Vas izvolili? Ali ni vaša sveta dolžnost, da napravite red v pretiranih cenah živil? Ali nimate moči, da popolno zaposlite tržno nadzorstvo in da mu daste direktive, kako naj postopa na živilskem trgu?

Mi zahtevamo, da napravi občinski svet na trgu red! Kako? — to je njegova stvar. Mi nismo sklicali shoda, da bi občinske može podučevali, mi smo se zbrali zato, da zahtevamo od njega:

Napravite potom tržnega nadzorstva na živilskem trgu znosno življenje za producente, v prvi vrsti pa glejte na nas, na ogromno množino konzumentov, ki smo na skrajni meji potrpežljive vestile!

Po našem shodu.

Dolgo se naše stranke in od njih čisto odvisno dnevno časopisje ni niti zmenilo za naš boj zoper draginjo. Vzroki so vsakomur jasni. Ko so se pa oglasili prvi glasovi, so hoteli to gospodarsko, povsem nepolitično borbo poriniti na — politični tir. Upali so, da se na ta način razpravljanje o načinu, kako odpraviti težke gospodarske razmere, v katerih ječi stalni nameščeneec, odloži in sploh nanje pozabi. Naš sijajni shod je to nakano preprečil. Ogromna udeležba uradništva vseh kategorij, brez razlike mišljenja in politične pripadnosti, je jasno dokumentirala, da ta boj zoper neznosne življenske prilike ni umetna tvorba, temveč izraz obupa, v katerem žive desetisoči nameščencev. Shod je dokazal trdno voljo vseh teh množic, da se za svojo najelementarnejšo pravico, za pravico do človeka vrednega življenja, bore z vsemi zakonitimi sredstvi. Pokazal je pa shod tudi vso solidarnost, ki vlada med državnimi nameščenci in njihov zmišsel za organizacijo. Sijajno se je to razumevanje skupnih interesov manifestiralo, ko je govoril v imenu železniških delavcev preprost mož, delavec, ki zase in za svojo veliko družino prejema mesečnih šeststo dinarjev plače, ker »ni kredita« za doklade. Njegov čustveni govor, ki se mu je videlo, da vre govorniku iz srca, je naravnost elektriziral poslušalce. Ko je pozval uradnike, naj solidarno z njimi, železniškimi delavci, in drugimi najslabše plačanimi državnimi nameščenci vodijo boj za skupne koristi, je velika dvorana od-

mevala od burnega pritrjevanja. V tem je veliki pomen organizacije, da v njih ni razlike med »višjim« in »nižjim«, da je glavni smoter vsake organizacije skupna blaginja in enaka pravica za vse. Le v absolutnem medsebojnem zaupanju in brezpogojni uklonitvi zasebnih interesov višjim skupnim ciljem, je možnost zmage.

Prav zanimivo je bilo, kako navdušeno so množice zborovalcev sprejemale vsako izjavo govornikov, kadar so ti poudarjali, da nam treba *stanovske, gospodarske osamosvojitve*, kateré pa od naših političnih strank ni pričakovati. Burno pritrjevanje je sledilo pozivu, naj si pri prihodnjih volitvah uradništvo na vsak način zagotovi v vseh javnih zastopih svoje zaupnike. Posebno v občinskih svetih treba, da imamo lastne, res uradniško zavedne zastopnike. V občine spada socialno in gospodarsko delo, ne pa politično prekljanje. Uradništvo je pozvano, da sodeluje pri tem važnem delu. Draginja na živilskem trgu, odprava ali vsaj znatno znižanje občinskih trošarin, stanovanjska mizerija, prometni problemi: to so naloge, katere treba rešiti v resnično *socialnem*, vsem pravičnem duhu.

Od leta 1919, ko je vse ljubljansko drž. uradništvo tako vzorno solidarno nastopilo za svoje pravice in se zbralo na znamenitem, protestnem zborovanju v Mestnem domu, Ljubljana še ni doživela tako impozantne uradniške manifestacije, kakor je bil shod v Unionu. Prepričani smo, da so se vsem, ki so podcenjevali zavednost in discipliniranost uradništva, odprle oči. Pred temi tisoči ni mogoče več tajiti resnice. Uverjeni smo, da je ta uspehi shod mejnik v razvoju organizacije drž. nameščencev. Treba bo le izvajati nauke, ki nam jih je to zborovanje dalo. Predvsem: *delajmo in ne obupujmo!* Ne odrecimo se pravici do življenja! Potem: *bodimo složni!* Zavedajmo se, da je v skupnosti, v trdni organizaciji nepremagljiva moč. In še nekaj: *več samozavesti, več poguma!* Ne iščimo rešitve drugod, v nas samih je odrešenje. Posebno pa ne verujmo, da nam bo kdo — politične stranke še najmanj — *podaril*, kar nam po božjih in človeških postavah gre. »Kdor trka se mu bo odprlo...« je pisano. *Ne odnehajmo!* Tudi Rim ni bil sezidan v enem dnevu. Dolg je boj, ki nas še čaka. Zato bo pa zmaga tem lepša. Končno mora pravica zmagati in naposled si priborimo to, kar zaslužimo.

Če je uniojsko zborovanje vrnilo navzočim in onim, ki se ga niso mogli udeležiti, vsaj malce vere vase in samozavesti, če jih je navdalo s pogumom in jim živo predočilo potrebo sloge in trdne solidarnosti, potem ni bilo zaman prirejeno.

Dobre posledice se morajo pokazati že v najbližji bodočnosti. Naraščajočo draginjo treba zaježiti, preprečiti vsako nadaljnje samovoljno dvigovanje cen in poskrbeti, da se sedanje, ki so po večini, primerno znižajo. Zato ne bomo opustili boja zoper draginjo, dokler nimamo pozitivnih uspehov pred seboj. Če bo treba, se zberemo v Unionu še enkrat, v še večjem številu in prav tako odločno ponovimo svoj protest. Naša parola je: *Boj draginji do konca!* Argus.

Nekaj odgovora „Zvezl obrtnih zadrug“.

Članek, ki ga je objavila »Zveza obrtnih zadrug« v »Jutru« z dne 24. X. 1928 št. 250 a napram pokretu državnih nameščencev proti draginji, je mestoma precej oster, zato nekaj pripomb ne bo škodovalo.

V poglavju o davkih se takorekoč očita in obdoljuje uradništvo, da izmoghava obrtnike. Izraz »izmoghavanje« bi bil na mestu, če bi šel dle nar od pobranih davkov naravnost v žep uradništva. Izraz je zelo deplasiran.

Če bi bil pisec omenjenega članka strokovnjak, kakšnim se smatra — kar pa v resnici ni — bi moral vedeti, da se preko predpisa davkov ne izterjava. Če se je v katerem izmed proračunskih let pobralo ali izterjalo večji znesek od predpisanega, gre tisti višek na račun zastankov iz prejšnjih let. Jasno je, da se izterja zastanek na davkih iz prejšnjega leta v tekočem letu. To pa ni pobiranje davkov preko predpisa. Ali obrt-

nik koncem leta dolgove, ki niso poravnani, kratkomalo črta?

Površna slika — da rabim izraz, kakor je v članku — je taka, da je marsikateri, morda tudi obrtnik uverjen, da odločajo o višini davkov uradniki sami. Vedite pa, da odloča o tem le parlament in da je uradništvo le izvršujoč organ za sklepe ali zakone parlamenta. To bi članek pač lahko vedel ali vsaj prej vpošteval, preden je naprtil uradništvu odgovornost za preobremenitev preobdavčenosti obrtnikov z davki. Ker pa ni vpošteval, znači, da je v tem oziru zares — lajik.

Če se obrtnikom godi krivica radi šušmarstva, ki ga omenjate — kaj mislite s tem, ni jasno, ker se niste določno izjavili — imate vendar pravico, da si poiščete zaščite. Kakšno zvezo naj bi imel pokret drž. nameščencev proti draginji s šušmarstvom, nam ni znano. Če ta ali oni napol obrtnik brez obrtnege lista — mislimo si, da se jezite na take ljudi — izvrši kako delo pod roko, res ne vemo, kakšen vpliv naj bi to imelo na ljubljanski živilski trg. Če pa uganja država, kakor pravite, v svojih delavnicaht potom svojih nameščencev korupcijo, primite državo za uho, ne pa, da se spodtikate nad bojem zoper draginjo.

Nadalje trdite, da je in da je bila mesarska stroka vsa leta po vojni — še med vojno — je obubožal le malokateri mesar ali pa nobeden, tudi pekovi je bolj malo »zmaznilo«, ker jih peči dobro grejejo — molzna krava za davkarijo. To ravno dokazuje, da ta obrt dobro nese in da se pri njej dobro zasluži. Kjer nič ni, še vojska ne vzame, davkarija pa pač samo tam, kjer je kaj.

Tista poročila o uradnem klanju in peki si pa lahko zataknete za klobuke. Bomo vsaj vedeli, kdo verjame tistim številkam. Mi vsi, ki meso uživamo, gospodinje in kuharice in še kdo drugi tudi, dobro vemo, da se prodaja volovsko in kravje meso vse po isti ceni. Nadalje še, da prodajo mesarji kosti po isti ceni kot prvovrstno meso, meso brez kosti pa za eno tretjino dražje kot prvovrstno blago. Seveda je to strokovna stvar mesarske umetnosti. Po čim pa mesarji plačujejo krave, o tem pa noče nobeden zinite besede.

Vemo tudi, da se je iz iste količine moke nekje napeklo 136 kg kruha, drugod pa od 126 do 130 kg. Vse to so pa strokovne stvari pekovi, za katere se po Vašem mnenju drž. nameščenci kot lajki ali ne smejo ali pa ne morejo zanimati!

Ker smo lajki, kar posebno poudarjate, nimamo namena, da bi se spuščali v res strokovno delo mesarjev ali pekovi; recimo, da bi učili mesarja, kako mora lopniti bika ali vola ali kravo, da spravi živinče na tla, ali kam mora dregniti prasca, da čim manj časa kruli ali, da bi učili peka kako se mesi kruh, pač pa bi se smeli dotakniti računa, ki ga sklepa mesar o prodanem mesu ali pek o razliki kg napečenega kruha, ker ne uporabljajo pri tem baš kake višje matematičke, ampak mu zadostujejo štiri osnovne računске operacije, ki so znane vsakemu drž. nameščencu.

V nasprotje zadenete, ko pravite, da strada drž. nameščenev vpričo praznih državnih blagajn, že v naslednjem pa jim odrekate pravico, da vodijo borbo proti draginji, češ, da so s svojimi službenimi leti preskrbljeni s pokojnino. Pokojnine omenimo le toliko, da je sedaj ne moremo vtakniti v lonec in vsak dan nekaj skuhati, kjer jo dosežemo šele čez toliko in toliko let. Sicer pa pokojnine niso tako sijajne, da bi upokojenci zmagovali draginjo. Vprašajte posebno staroupokojence.

Aktivni drž. nameščenci kakor tudi upokojenci ne zmagujejo draginje več, zato gremo v boj proti njej. Za dovoljenje pa ne bomo vprašali nikogar, najmanj pa »Zvezo obrtnih zadrug«.

**Obleke kemično čisti, barva, plislra
in lika tovarna J O S. R E I C H.**

Demagogija svoje sorte.

V »Slovencu« z dne 28. X. št. 248 se je nekdo na široko razkoračil nad našim pokretom proti draginji. Proti koncu članka prav demagoško očita Ljubljancanom, da so v letu 1927 popili tri milijone litrov vina. Brihtna glava kakor je, je pa vendar pozabil odšteti tisto vino, ki ga popijejo v Ljubljani tujci. Vsak dan je v mestu nebroj okoličanov neglede na prave tujce. Spomnil se tudi ni, da so v Ljubljani vsako leto prireditve, ki privedejo v mesto obilo posetnikov, vselej, razstave, zleti te ali one vrste itd. Vsi, ki pridejo v Ljubljano iz tega ali onega vzroka si po računu tega gospoda pogasijo žejo in še kaj pri vodnjaku pred rotovžom.

Hej da! Kakšne številke bi šele našel možakar, če bi vštél še tiste pijače, ki se konzumirajo, ko se gospoda pelje iz mesta z avtomobilom. Pa še, če se ribe jé!

Zavednost pa taka . . .

Pred protestnim shodom se je možakar, sam državni nameščenev, hudo ujedal proti shodu, češ, saj ne bo nič pomagalo, dosegli ne bomo nobena znižanja cen, ker so že toliko in toliko časa prej uradno dognane in potrjene, vsa stvar se pa itak vrši le na pobudo politične stranke. To se vidi že iz tega, ker je shod ravno to nedeljo (28. X.), naše organizacije so zanič itd.

Hudo in važno se je mož ugreval. Izkazalo pa se je, da možakar v svoji brihtni zavednosti niti ni vedel, da se bo shod vršil in da so sklicali nedeljski shod trgovski nastavljenjenci. Plakata ni čital, ker jih »sploh ne bere«. Ne vem, če se je vsaj zavedel, kako je samega sebe lopnil. Tako zavedni ljudje bodo pa res dosegli. Zal, da ne naših ciljev . . .

Davki in morala.

Na seji ljubljanske oblastne skupščine je njen predsednik prečital poročilo o poslovanju, iz katerega posnemamo tale zanimivi odstavek: »Na oblastni plesni taksi se je pobralo do 30. septembra t. l. 395.235 Din, kar dovolj jasno pričča, da se pri nas še veliko pleše. Oblastni odbor je tudi v tem pogledu storil potrebne korake, da ples omeji na minimum, če ga že ne more popolnoma zatreti. Pri uvedbi te takse je imel obl. odbor pred očmi težke kvarne posledice, ki jih plesi povzročajo v gmotnem, zdravstvenem, kakor tudi moralnem oziru.« Nič manj ne razkriva uspešnega vzgojnega dela obl. odbora tale odstavek: »Obiskovalci nočnih lokalov so plačali na posebni taksi do 30. septembra t. l. 125.687.75 Din. Uvedba davščine na nočni obisk javnih okrepčevališč in zabavišč ni zasledovala fiskalnih ciljev; hotela je le preprečiti čezmerno ponočevanje.«

Pravnike bi utegnili interesirati določba 3. odst., čl. 64. zakona o oblastni samoupravi, ki pravi: »Toda oblastne udelebe se ne smejo izdajati za vzdrževanje javnega miru in reda, javne varnosti in javne nravnosti.« Torej: uredbe se ne smejo izdajati v označeni namen, pač pa se ga lahko doseže z obdačenjem. Na ta način je ustrezno vsem: javni morali, oblastnemu zakladu in plesaželjni mladini ter vsem vinskim bratcem in nočnim veščam. Samo plačati je treba . . .

Nas uradnikov zadeva ne briga preveč. Saj kdo pa ima dandanes frak in klak, pa še tisti šop »kovačev«, ki so potrebni, da se kavalir postavi pred svojo damo. Tudi čezmerno ponočevanje poznamo samo še iz pripovedovanja »starih bajt« in križevačkih štatutov.

Ti zlati, mokrotni časi so že za nami. Zato vsi ti davki za pospeševanje javne nravnosti ne zadevajo uradništva, temveč predvsem druge, tkzv. pridobitne sloje. Za te se nam pa zdi, da so davščine še prenizke. Tudi ne razumemo, kako to, da moraš plačati isti davek pet dinarjev, če prideš ponoči po eni iz službe in izpiješ v kavarni toplo kavo ali čaj, kakor objestni gospod pridobitnik, ki se zaliva z likerji in vinom iz butelj. Saj vendar ta ponočnjaški davek hoče le omejiti čezmerno »krokanje«, nima pa fiskalnih ciljev. Ampak, zdi se nam, da tudi za to davščino, ki je v bistvu le nekaka odkupnina in patent za po-

nočevanje, veljajo znane besede modrega rimskega cesarja: Non olet — saj nima duha po krokariji... Srš.

Statistike nam treba!

O priliki anket in razpravljanja o problemu draginje se je jasno pokazalo, da se vse te diskusije in prerekanja v bistvu le — *ugibanja*. Pogrešamo namreč točnih in res absolutno zanesljivih statističnih podatkov iz vseh panog javnega življenja ljubljanskega mesta. Sami vemo, kako zanesljivi so na pr. uradni podatki tržnega nadzorništva. Treba je le iti na trg, pa primerjati dejanske cene z onimi, ki jih tržna poročila navajajo. O konzumu in produkciji, o porazdelitvi konzuma na razne sloje, o plačilnih zmognostih posameznih stanov, o valovanju eksistenčnih pogojev poedinca nimamo niti približnega pojma. Ne moremo primerjati, kako se življenjski pogoji spreminjajo, ker nihče ne vodi statistike teh važnih dejstev. Kakšni nejasni in čisto napačni pojmi o eksistenčnih možnostih posameznih plasti vladajo celo v uradnih krogih, kaže famozno poročilo tržnega nadzorništva in še očitneje pismo g. Plemlja na »Zvezos«.

Zato mislim, da bi bila ena prvih dolžnosti mestne občine, da čimprej ustanovi samostojen statističen urad za zbiranje, urejanje in proučevanje statističnih podatkov. Brez tega je pravična ureditev premnogih perečih vprašanj draginjskega problema čisto nemogoča in že vnaprej obsojena na smrt.

Kolikor se je doslej vodilo statistike na ljubljanskem magistratu, je od sile primitivna in pred kritičnim pogledom ne more obstati. Treba si je vzeti za vzgled mesta v inozemstvu, kjer posebni, izborni organizirani uradi vodijo statistične posle. Iz znanstvenih ugotovitev le teh pa izvirajo vse narodno-gospodarske in socialne reforme, s katerimi se skuša najti najpravičnejšo rešitev teh problemov. Pri nas, kjer je državna statistika še v povojih, treba, da samoupravna telesa, predvsem naša avtonomna mesta, prevzamejo to važno nalogo. Dobre posledice se bodo pokazale prav kmalu.

Pred nami je rešitev težkih problemov: stanovanjska kriza in porast drginje, ki jim sicer ne bomo mogli do živga. Dokler nam razmere niso čisto točno znane, je vse delo v tej smeri odvisno od dobre volje in od golega slučaja. Ena prvih naših zahtev je znižanje mestne trošarine. Kako naj se izvede in zanjo najde nadomestilo, če ni točnih podatkov o občem konzumu in davčnih zmognostih prebivalstva?

Dobro upravljana občina takega obsega, kakor je ljubljanska, neobhodno potrebuje moderen, vzorno organiziran statističen urad in točno, zanesljivo, nepristransko statistiko.

Zgledi vlečejo . . .

Na Jesenicah od bolgarskih političnih sovražnikov umorjeni visokošolec Hristić je plačevil v Beogradu — tako so poročali naši listi — za sobo z zajtrkom mesečno 1700 Din. Zanimiva konstatacija, če pomislimo, da velika večina stalo plačanih državnih in zasebnih nameščencev niti ne prejema tako visokih dohodkov. Kakor vje kaže, bi se naši stanovanjski oderuhi (hašni last-

niki in najemniki), ki svojim podnajemnikom za mesečne sobe vlečejo živim kožo čez ušesa, od beograjskih »kolegov« lahko še marsikaj naučili. Samo, če bi tudi dovolj voljnih backov našli za to strižo, se vpraša. Sf.

Vsi navzoči so bili za resolucijo,

ki jo je dal načelnik Zveze koncem draginjskega shoda na glasovanje. Očividec pripoveduje, da sta se udeležila shoda v Unionu tudi dva sadna trgovca, ki sta pazljivo poslušala govornike. Ploskala nista, pač pa sta se pri glasovnjku debelo spogledala — in hočeš, nočeš — dvignila sta se tudi kajpak s težkim srcem ter sta se tako pridružila protestom proti samemu sebi. Kaj pa je gnalo gospoda na shod in še celo na stole! Doma bi ostal, pa bi bil neblamiran in zdrav.

Uspeh protidraginjske akcije.

Drugi dan po shodu v Unionu je odšla deputacija (za izvezo njen načelnik in odbornik gg. Paternoster in Tumpej, za UJNZ g. Zupan) k ljubljanskemu županu dr. Pucu, ki mu je izročila na protestnem shodu sprejeto resolucijo ter ga prosila od pomoči. G. župan je zatrdil deputaciji, da mu je pokret javnih nameščencev dobro došel in da bo skrbel iz vsemi močmi, da se napravi osobito na živilskem trgu red ter da je g. tržnega nadzornika Plemlja premestil. Sklicana bo tudi nova anketa in v komisijo bo pozvana tudi Zveza drž. nameščencev kot zastopnica konzumentov. — Velikemu županu g. dr. Vodopivcu se je deputacija najtopleje zahvalila za neprecenljivo moralno oporo v protidraginjskem boju ter ga prosila še nadaljnje podpore. G. veliki župan je izjavil med drugim, da je časopisna vest o zaščiti g. Plemlja po njegovi osebi netočna. Pač je sporočil v nekem informativnem pogovoru g. županu željo z neke druge strani, naj se g. Plemlja ne vrže, ker bi bil potem brez penzije, na kar je g. župan pojasnil, da ne gre za suspenzijo, ampak samo za zamenjavo osebe tržnega nadzornika. — G. načelnik je nato omenil, da Zveza nikakor ne insistira na tem, da bi odvzela komurkoli kruh. Tržni nadzornik se naj premesti s tega mesta, da nam ne bo škodoval.

Ceneno češko perje!

1 kg sivega opuljenega perja 70 Din, napol belo 90 Din, belo 100 Din, boljše 125 Din in 150 Din, mehko kot puh 200 in 225 Din, boljše vrsta 275 Din. Pošiljate carine prosto, proti povzetju, od 300 Din naprej, poštnine prosto. Vzorec zastoj, Blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj. Naročila samo na BENEDIKT SACHSEL, Lobež št. 24 pri Plzinu, Češkoslovaška. — Poštne pošiljke rabijo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo približno 10 dni.

Vestnik.

Plenarne seje Gl. Saveza dne 2. t. m. sta se udeležila v imenu zveze načelnik Zveze g. Milan Paternoster in odbornik g. dr. Ferjančič. O poteku poročata na prihodnji seji odbora.

Razlike bodo izplačane? Ljubljanski radio je 3. t. m. ob 20. uri sporočil v svet, da namerava

porabiti finančni minister švedsko monopolsko posojilo v prvi vrsti za izplačilo letičnih dolgov, med njimi prvenstveno tako zvanih uradniških razlik. Inozemci te vesti niso razumeli, mi smo se pa pokrižali in mirno zaspali. Kako že pravi Nemeč? — »Ich höre die Botschaft...« Tako ne- kako je.

Kako je z uredbo o potnih in selitvenih stroških? Zveza je sporočila Gl. Savezu zahtevo, da se morajo v uredbi določiti take dnevnice, kakor jih ima naša vojska. Gl. Savez je nato sporočil Zvezi tole: »Tudi mi se strinjam o Vašim predlogom in mišljenjem, da se potni pavšal za drž. civilne nameščence izenači s pavšalom, ki ga dobivajo vojaške osebe. V tem zmislu bomo predložili na merodajnem mestu tudi posebno predstavo, kajti uredba o potninah itd. še ni gotova. Osobito lestvica dnevnic še ni določena, kadar pa bo, jo bo moral sprejeti še ministrski svet in finančni odbor. — Razumljivo, da ne moremo biti že sedaj sigurni, da uspejo z zahtevo po izenačenju z vojsko, to pa zbog zelo občutnega finančnega efekta. Prosimo pa Vas, bodite prepričani, da hočemo v tem zmislu postaviti ves svoj napor.« Podpisi.

Kam gre ves denar? Ne izide več številk »Uradnega lista«, da ne bi prinesla vrsto dražbenih oklicev. V štev. 100 jih je nič manj kakor edenindvajset. Venomer poje eksekutorjevoben po naših vaseh in mestih, ljudje se pa začudeni sprašujejo: »Kam pa gre ves ta denar, ko nima delavec nič, uradnik nič, mali obrtnik in trgovec tudi ne dosti več, kmeta pa rubijo in mu sodnije prodajajo domačijo?« Res je, kam pa gredo vsi silni davki, vse ogromne dajatve na trošarini, monopolih, carini, na vseh mogočih taksah in najrazličnejših pristojbinah? Avstrija ni imela sorazmerno nič manj uradništva, morda še več, nego ga je pri nas (v Sloveniji prav gotovo, op. ur.), a vendar ga je plačevala boljše in navzlic temu državni proračun ni kazal takih silnih izdatkov. Koliko od vsega potrošenega državnega denarja pa je treba zapisati na konto korupcije, komisij in anket in raznih »zarád«? Koliko teh milijonov se porazgubi po žepih raznih posredovalcev kot »pošteno zaslužena provizija«? In vendar čujemo vedno iznova, da je glavno breme našega budžeta uradništvo, da so izdatki za plače in pokojnine največja in najmanj produktivna postavka. V neki meri je to res, vsaj kolikor gre za take naše penzionere, kakršni so navedeni v znani Protičevi knjigi. Pri nas v Sloveniji takih upokojencev, ki bi imeli več let službe, nego jih dejansko štejejo od svojega rojstva, pač ni. Zato mislimo, da bi država z dohodki, ki so ji na razpolago, lahko dobro plačevala vse tiste uradnike in upokojence, ki res pošteno delajo v uradih, oz. ki so si pokojnino res z dolgoletnim službovanjem pošteno zaslužili. Seveda bi marsikakemu »nečaku« ali »bratranču« ali »kumčetu« odpadla mastna *postranska* nagrada, ki jo zdaj dobiva od države.

Kaj je Zika? Je to Zltna KA-va in sicer iz rži. Številna priznanja poudarjajo njen dober okus, redilnost, posebno pa njen blagodejni vpliv na človeški organizem.

CVETLIČARNA pod TRANČO
ANTON BAJEC
LJUBLJANA

Vrtnarija: Tržaška cesta 34
TELEFON INTERURBAN 32-22

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

Popr. vila se izvršujejo točno in solidno

Fižol za kuho

nudi najceneje

SEVER & KOMP.

LJUBLJANA, WOLFOVA ULICA 12.

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča tvrdka

A. PERSCHE
LJUBLJANA, Pred škofijo 21.

prenavlja, čisti in osvežuje kri, izboljša slabo prebavo, slabotno delovanje čreves, napihovanje, obolenja mokračne kisline, jeter, žolča in žolčni kamen. Vzpodbuja apetit in izborni učinke pri aterosklerozi. — »PLANINKA« CAJ je pristen v plombiranih paketih po Din 20— z napisom proizvajalca

Lekarna BAHOVEC, Ljubljana
Kongresni trg

(Dobi se v vseh lekarnah.)

Preselitev! P. n. uradništvu vljudno naznanjam, da sem dne 26. septembra tega leta preselil svoj **fotografski atelje**

iz Valvazorjevega trga v **lastne**, najmodernejše urejene prostore, na **Sv. Petra cesto št. 25** na vrtu hotela »Tratnik«

Priporočam se cenj. uradništvu za nadaljno naklonjenost in zagotavljam, da bom vsa meni zaupana naročila izvršil vestno strokovnjaško in po najnižji ceni.

HUGON HIBŠER, fotograf. — Ljubljana, Sv. Petra c. št. 25.

C. J. Hamann

Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih potrebščin. Predtiskarija modernih ročnih del.

PARNA PEKARNA

JEAN SCHREY NASL.

JAKOB KAVČIČ

VEČKRAT NA DAN SVEŽE PRIZNANO
NAJBOLJŠE VSAKOVRSNO PECIVO

A. & E. Skabernè, Ljubljana

Velika izbira češkega in angleškega sukna.

PARNA PEKARNA

FRANC DOLINAR

LJUBLJANA

PRED ŠKOFIJO 11 — POLJANSKA C. 19

najtopleje priporoča svojim cenj. odjemalcem večkrat dnevno prvovrstno sveže pecivo in različne vrste slaščic

Najboljši

šivalni stroji in
kolesa znamke
GRITZNER in ADLER

ter švicarski ple-
tilni stroji 'DUBIED'
za rodbino, obrt
in industrijo

Josipa Petelinca

LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika. Telefon 2913.
Pouk v vezenju brezplačen. Večletna garancija.

Delavnica za popravila.

Pletilne stroje in potrebščine,
strokovni pouk, aparate za vzor-
čno pletenje na navadnem stroju,
novost, nudi

A. KOS * Ljubljana
ŽIDOVSKA ULICA ŠTEV. 5

Specijalna trgovina ščetarskih izdelkov
priporoča tudi svojo veliko izbiro spominskih
izdelkov, galanterijo in parfumerijo

M. Mihelič

Ljubljana, Šelenburgova ulica.

Obiščite novo ure-
jeni oddelek za
gospode

Trpežno blago. Naj-
nižje cene. Modna
trgovina za dame in
gospode

A. ŠINKOVEC
nasl. K. SOSS
LJUBLJANA
Mestni trg 18, 19

Restavracija

IGNACIJ BANKO

Ljubljana, Kette Murnova ulica št. 3

priporoča gg. drž. uradnikom dobro postrežbo
v kvaliteti pijač in hrane.

PRIPOROČA SE DAMSKA KONFEKCIJA IN MODNI SALON

ALOJZIJ PAULIN

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 5

Prvovrstna strokovna izdelava damskih plaščev, oblek in kostumov
tudi kakor vse moške garderobe po konkurenčnih cenah. — Lastna
zaloga blaga. — Gg. uradnikom in uradnicam na obroke.

MANUFAKTURNA TRGOVINA

FABIANI & JURJOVEČ, LJUBLJANA

STRITARJEVA ULICA ŠTEV. 5

priporočata razno jesensko in zimsko blago za dame in go. p. V zalogi
vedno perje, puh in žima za blazine od najcenejše do najfinejše vrste.
Na obroke proti garanciji uradov.

Veletgovina

A. ŠARABON

V LJUBLJANI

priporoča špicerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in
deželne pridelke. — Raznovrstno rudninsko vodo.

Ustanovljena 1889.
Telefon šte. 2016.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ustanovljena 1889.
Rač. poš. hran. 10.533.

Stanje vložnega denarja
nad 300 milijonov dinarjev.

(GRADSKA ŠTEDIONICA)
LJUBLJANA
PREŠERNOVA ULICA

Stanje vložnega denarja
nad 1.200 milijonov kron.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju.
Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.